

**HOLY CROSS UNIVERSITY,
FACULTY OF LIBERAL ARTS AND EDUCATION**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
**ACTUAL QUESTIONS AND PROBLEMS
OF DEVELOPMENT OF SOCIAL SCIENCES**

June 28-30 // 2016

Proceedings of the Conference

**Kielce
2016**

Organising Committee:

Adameczyk M.	Ph.D. of History, Professor, Rector of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Zdebski J.	Ph.D. of History, Professor, Dean of the Faculty of Physical Education and Tourism of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Palka K.	Ph.D. of History, Dean of the Faculty of Liberal Arts and Education of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Winiarz A.	Ph.D. of History, Professor, Head of Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Giza T.	Ph.D. of History, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland).

International Scientific-Practical Conference Actual questions and problems of development of social sciences: Conference Proceedings, June 28-30, 2016. Kielce: Holy Cross University. 188 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Пропагування здорового способу життя особистості майбутніх соціальних педагогів як одна з педагогічних умов формування здоров'язбережувальної компетентності у процесі фахової підготовки	
Костюченко Т. М.	101
Особливості професійного спрямування іншомовної підготовки майбутніх фахівців із міжнародної інформації	
Кравчук В. О.	104
Особистість в умовах сімейної депривації	
Красницька О. В.	106
The concept of socialization, mechanisms of socialization	
Kuzina Olena	110
Теоретичні засади дослідження педагогічної преси в історичних розвідках	
Літченко О. Д.	113
Материнство як соціально-педагогічна складова усвідомленого ставлення до батьківства	
Лук'янова К. А.	116
Етикет та ментальність українців	
Луца М. В.	120
Соціально-педагогічна діяльність у вищих навчальних закладах	
Майданюк М. О.	122
Формування навичок інформаційно-аналітичної діяльності майбутніх агентів з організації туризму через роботу навчальних тренувальних туристичних фірм	
Масліч С. В.	125
The factors of the students' deviant behavior	
Moroz Ihor	128
International students' sociocultural adaptation in Ukraine	
Musatova Kateryna	131
На захист книги, або Навіщо читати казки	
Наседкіна О. О.	132
Досвід організації волонтерського руху у вищому закладі освіти	
Онищенко Л. А.	135
Самотність як інтегративна якість базової культури особистості	
Осадча Н. О.	139
Знання та вміння соціального педагога, що працює з вихованцями центрів соціально-психологічної реабілітації дітей	
Пидюра І. П.	142
Ways of development of organizational culture in vocational school of the agrarian profile	
Polishchuk Tetiana	146

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРЕСИ В ІСТОРИЧНИХ РОЗВІДКАХ

Лігіченко О. Д.

викладач кафедри дошкільної освіти

Педагогічного інституту

Київського університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

Вітчизняні науковці високо оцінюють джерелознавчу та історіографічну цінність періодичної преси. Значна кількість наукових розвідок базується виключно на аналізі матеріалів періодичних видань. Історія розвитку освіти тісно пов'язана з періодичною публіцистикою. Науковці визначають освітню періодику частиною педагогічної науки.

З кінця XIX сторіччя спостерігається підвищення інтересу до різнобічного виховання дітей та зацікавленість суспільства у здійсненні цілеспрямованої системної просвіти, що вимагає створення широкого інформаційного поля освітнього простору для всіх верств. Як наслідок, науковці відзначають великий сплеск у створенні журналів для просвіти.

Науково доведено роль педагогічної преси у поширенні, продукуванні наукової інформації. Особливе значення мали часописи в XX столітті. Дослідники педагогічної преси зазначають, що преса суттєво впливала на практику та була й залишається засобом комунікації між науковцями та практиками (Є. Хриков, Г. Щука, А. Пугач та ін.).

Історія педагогічної преси для дошкільної галузі починається з розквітом дошкільної справи на території України та сусідніх країн. Сприяли цьому наукові відкриття з психології та педагогіки.

Значна кількість дослідників розглядає й аналізує пресу, що висвітлює питання школи В. Врюкало, І. Зайченко, С. Лобода, Н. Побірченко, Е. Панасенко, А. Пугач, Г. Щука; питанню дитячої періодики приділили увагу в своїх наукових розвідках Н. Коляда та І. Карпич. Преса для працівників дошкільної освіти була висвітлена у роботах Н. Хміль, В. Розгон; ці дослідження торкалися багатьох проблемних питань та вказували на необхідність детальних досліджень матеріалів педагогічної періодики.

Теоретичну основу по методології дослідження преси в історії педагогки складають наукові розробки О. Адаменко, В. Врюкало, Н. Горбенко, І. Зайченко, А. Пугач, Є. Хрикова, Н. Хміль, С. Кось, Н. Побірченко, С. Лободи. Науковці не виробили єдину методику аналізу матеріалів педагогічної преси.

Виокремлюють два підходи до дослідження періодичних видань: загальноаналітичний, що полягає у вивченні історії видання; конкретно-аналітичний, що має на меті вивчення конкретної проблеми за матеріалами преси [3]. Оскільки проблема педагогічної преси для дошкільної ланки не набула широкого освітлення, ми, поділяючи думку А. Пугач, будемо базуватися на системному підході, та цілісно розглядати історію та змістове наповнення видання [4].

Для підвищення інформативної віддачі джерела рекомендують застосовувати контент-аналіз (С. Лобода, А. Пугач, М. Романюк), що полягає у виявленні легко підраховуваних властивостей, рис та ознак видання. Отже, для отримання об'єктивних результатів аналізу, потрібно чітко вибудувати критерії.

Науковці виділяють спільні та відмінні властивості преси, що є критеріями для аналізу періодичних видань. Спільним є те, що педагогічні часописи підпорядковуються законам публіцистики, мають суб'єктивний погляд редактора й автора; відображають особливості певної епохи й мають характерні ознаки періодичного друку певного періоду; носять відкритий і прихований характер. Відмінними властивостями преси є: періодичність (періодична, неперіодична (за визначеннями 50-80-тих років, в подальші роки термін зникає)); вид видання (за цільовим призначенням); місце видання, власник видавництва

Важливим і визначаючим в підборі джерельної бази дослідження є положення, визначене С. Лободою, згідно з яким, включеними до переліку часописів педагогічної періодичної преси України можуть бути лише видання в яких педагогічна тематика має загальне статутне завдання. [3] О. Адаменка в свою чергу зазначає, що незважаючи на коло поширення журнальної літератури, в ролі «центральної» («головної») періодики виступає незначна кількість часописів, решта ж завжди є «периферійною». [1]

Найбільш поширеним комунікативним елементом у науковому журналі є стаття. За інформативною віддачею матеріали журналу поділяють на первинні (статті, листи до редакції, інформаційні повідомлення про події наукового життя, тощо) і вторинні (реферати, огляди літератури, рецензії, анотації, тематична бібліографія, тощо). Кількість і якість первинних і вторинних матеріалів є індикатором розвитку науки, показником зміни. [1]

Отже, проаналізувавши доробки науковців, ми спланували роботу в три етапи. На першому етапі аналізу ми відбираємо з загального масиву періодичної преси видання, що можуть містити матеріали згідно з теми дослідження. В цьому напрямі значно полегшують наукові пошуки доробки Науково-дослідного інституту пресознавства Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника. Каталоги, бібліографічні описи, публікації науковців присвячені різноманітним проблемам дослідження преси, що складають значний пласт роботи, значно полегшуючи пошук потрібної інформації. Для уточнення об'єму джерел періодичної преси, доречним є аналіз бібліографічних видань праць провідних учених та співробітників вищих навчальних закладів, їх розміщення, тематика, обсяги, періодичність («Бібліографічний покажчик книг та статей співробітників науково-дослідного інституту педагогіки УРСР», опублікованих у 1958-1959, 1966-1969 роках, «Бібліографічний покажчик праць наукових співробітників Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР» (1974 р.)).

Другим етапом дослідження є вивчення історії видання та визначення критеріїв аналізу властивостей педагогічного видання, що є суттєвим, якщо проблема досліджується за певний проміжок часу.

Таблиця 1

Аналіз наукового збірника «Дошкільна педагогіка і психологія»

Назва	«Дошкільна педагогіка і психологія»
Місце, органи видання	Видавництво «Радянська школа» Державного комітету Ради Міністрів Української РСР по пресі.
Термін виходу (кількість публікацій), тираж	1965-1982 (12 випусків) 1 випуск 1965 (12 статей) 2000 примірників 2 випуск 1966 (12 статей) 2500 примірників 3 випуск 1967 (12 статей) 10000 примірників 4 випуск 1968 (11 статей) 8500 примірників 5 випуск 1970 (12 статей) 2900 примірників 6 випуск 1972 (12 статей) 3500 примірників 7 випуск 1973 (15 статей) 3500 примірників 8 випуск 1974 (16 статей) 4000 примірників 9 випуск 1975 (11 статей) 6500 примірників 10 випуск 1976 (14 статей) 1000 примірників 11 випуск 1978 (14 статей) 1000 примірників 12 випуск 1982 (15 статей) 1000 примірників
Періодичність видання	збірник
Редакційний склад	3 1965-1970 рр. – Т. Дмитренко, І. Баскін, З. Борисова, М. Ільченко, Т. Ковальчук, В. Котирло, О. Лещенко, М. Маклак, Т. Устинова. 3 1971– 1982 рр. – Л. Артемова, Г. Антонова, А. Богуш, О. Булатова, Л. Венжик, О. Грибанова, В. Котирло, К. Назаренко, Н. Орланова.
Цільове призначення	Науково-методичний збірник
Аудиторія	Працівники дошкільної галузі, студенти училищ та ВНЗ.
Первинні публікації	наявні
Вторинні публікації	відсутні
Центральний чи периферичний	центральне
Статутне завдання видання	Висвітлювати доробки науковців в галузі дошкільного виховання. Кожен номер розглядав певний напрямок розвитку дітей дошкільного віку

Третій етап полягатиме в аналізі статей, відібраних з педагогічних журналів, присвячених проблемі дослідження. Виділяють два основних підходи до вивчення змістового наповнення видання. Повний аналіз усього матеріалу часопису дозволяє глибше з'ясувати загальне тло, на якому відбивається проблема дослідження, прослідковуються всі тенденції, можливі вектори руху ідей. Частковий – ґрунтується переважно на семантичному аналізі змісту. Він доцільний при вивченні публікацій, що можуть розміщуватись у виданнях, невідповідних загальному профілю проблеми (*Наприклад*: питання трудового виховання дітей дошкільного віку у журналі «Радянська школа»).

Підсумовуючи, зазначаємо, що аналізована проблема може не висвітлюватись у повному обсязі, та не відображати повну картину розвитку, що в ряді досліджень може бути важливим. З іншого боку, враховуючи специфіку періодичного друку, ми відкриємо явища доступні лише в даному виді джерел дослідження. Оскільки періодика завжди орієнтувалась на своїх читачів та підтримувала з ни-

ми діалог, авторами виступали всі сторони навчально-виховного процесу на всіх рівнях. Тому спостерігається яскраве відбиття соціально-політичних подій, враховуючи політичні та ідейні рамки досліджуваного періоду.

Література:

1. Адаменко О. Статті у науково-педагогічних часописах як джерело для визначення особливостей розвитку педагогічної науки в Україні в другій половині ХХ століття / О. Адаменко // Історико-педагогічний альманах. – 2007. – Вип. 1. – С. 4-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ipa_2007_1_3
2. Лобода, Світлана Миколаївна. Педагогічна преса як чинник формування педагогічної творчості вчителя в історії розвитку української освіти (ХХ століття) [Текст] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Лобода Світлана Миколаївна ; Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2011. – 462 арк.
3. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника : покажчик видань бібліотеки та літератури про її діяльність: (2006–2009) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника ; уклад.: Л. О. Ільницька, М. З. Литвин, І. В. Морозова, В. М. Мартинович ; авт. вступ. ст. М. М. Романюк ; відп. ред. Л. В. Сніцарчук. – Львів, 2010. – 278 с.
4. Пугач, Анжеліна Володимирівна. Проблеми підготовки вчителя до професійної діяльності в українській педагогічній періодиці (20-ті – початок 30-х років ХХ ст.) [Текст] : дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / Пугач Анжеліна Володимирівна ; Інститут педагогіки АПН України. – К., 2008. – 237

МАТЕРИНСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА СКЛАДОВА УСВІДОМЛЕНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВСТВА

Лук'янова К. А.

*аспірант кафедри соціальної педагогіки
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна,*

*асистент кафедри теорії і практики початкової освіти
Криворізького педагогічного інституту
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

Проблема усвідомленого ставлення до батьківства виявляється актуальною як для педагогів, так і для психологів. Джерелом розвитку особистості дитини, становлення її характеру, формування соціальних якостей та успішного залучення до суспільної діяльності є батьки – мати та батько, які виконують роль першого дзеркала людського спілкування. Сім'я, особливості взаємовідносин між її членами, усвідомлене прагнення батьків займатися вихованням своїх нащадків та проявляти щирю любов до них закладають підґрунтя неповторного, унікального та благополучного життя дитини у сфері соціуму. Особливо важлива роль при